

PETROL

DO TRGOVINA LJUBLJANA
DO ISTRA-BENZ KOPER
DO ZEMELJSKI PLIN LJUBLJANA
DO TRANSPORT ILIRSKA BISTRICA
DO RAFINERIJA MARIBOR
DO GOSTINSTVO LJUBLJANA
DO OLMA
DSSS

3

Marec
1985
Leto XXIV

GLASILO DELAVCEV SOZD PETROL

Smo lahko zadovoljni?

Sredi februarja so v strokovnih službah pripravili vsa potrebna gradiva in izračune za dokončno odločanje o zaključnem računu za leto 1984 na delavskih svetih in zborih delavcev. Iz njih je razvidno, kako smo gospodarili, kakšni so finančni rezultati in za kaj bomo namenili čisti dohodek. Čeprav zaključni računi še niso sprejeti, lahko na podlagi zbranih podatkov in pripravljenih predlogov za sklepanje, dokaj zanesljivo povemo, kaj in kako. Ker so dejavnosti naše SOZD zelo raznolike in specifične, bo najbolje, če si na kratko ogledamo dogajanje in rezultate po posameznih dejavnostih.

NAFTNI DERIVATI

V letu 1984 so se nadaljevali že od prej znani problemi v zvezi s preskrbo z naftnimi derivati. Zlasti problematično je bilo v prvih mesecih, ko je uvoz surove nafte krepko zaostajal za količinami, ki so bile predvidene z energetske bilanco. Na voljo ni bilo dovolj konvertibilnih deviznih sredstev in skrajno zaostrena so bila dinarska likvidnostna vprašanja naftnega gospodarstva in poslovnih bank, ki sicer spremljajo rafinerije pri finančnih poslih. Problem je bil razsežen in potrebno je bilo ogromno naporov celotnega naftnega gospodarstva, organov družbenopolitičnih skupnosti zlasti v federaciji, poslovnih in narodni banki Jugoslavije, da so se stvari začele izboljševati. Lahko bi rekli, da so bile v zadnjih treh mesecih lani dokaj normalizirane, seveda pa je primanjkovalo mazuta, goriva za reaktivne motorje in tekoči naftni plin, ker pridobimo teh derivatov manj kot jih zahteva tržišče. Da smo zmogli kolikor toliko dobro oskrbovati slovensko tržišče, smo si morali med

letom pomagati z intervencijskimi uvozi nekaterih derivatov, med njimi tudi takih, katerih uvoz po bilanci ni bil predviden. Blago smo si sposojali pri materialnih rezervah, a ga doslej še nismo uspeli vrniti. Strnjen rezultat dogajanja in naporov bi lahko prikazali tudi s skupno količino naftnih derivatov, ki smo jih uspeli ponuditi slovenskemu tržišču. Tako smo v letu 1984 prodali en milijon 655 tisoč ton vseh vrst naftnih derivatov, kar je za 12 tisoč ton ali 0,7 % več kot leto poprej, a vendarle za skoraj 11 % manj kot je bilo predvideno v energetske bilanci Slovenije oziroma za dobrih 9 % manj od predvidevanj zvezne bilance.

Potrebe po naftnih derivatih so bile večje, poraba pa skozi vse leto omejevana. Za pogon osebnih avtomobilov zasebnikov so veljali bencinski boni, za osebna vozila družbenega sektorja pa drugačna oblika omejitve porabe, ki je veljala tudi za vsa vozila na pogon z dieselskim gorivom.

V prvih osmih mesecih smo morali omejevati enkratno pro-

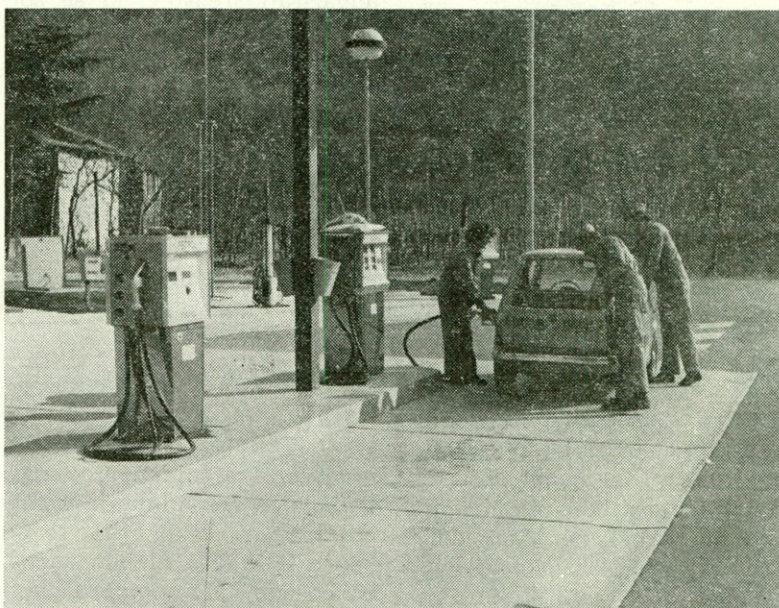
dajo kurilnega olja EL na tisoč oziroma 1500 litrov, pri kurilnem olju pa smo občasno morali uveljavljati dokaj drastične omejitve na temelju posebnega družbenega dogovora. Kljub vsem tem težavam bi lahko rekli, da smo razpoložljive derivate nekako le usklajevali s potrebami brez večjih pretresov za gospodarstvo.

Finančni rezultati gospodarjenja z naftnimi derivati so v letu 1984 spodbudnejši kot so bili v zadnjih letih. Zvezni predpisi so že v drugi polovici leta 1983 dopustili zvišanje poprej daljše razdobje zamrznjenih razlike v ceni v absolutnih zneskih na enoto mere. Od 1. junija 1984 je bila ta razlika v ceni spremenjena v relativni odnos do rafinerijske prodajne cene in v skladu z rastočimi stroški, zlasti še s stroški za obratna sredstva preskrbovalnih organizacij. Še vedno pa je trgovinska marža pri nas daleč pod maržo v sosednjih državah.

Rezultat teh premikov se je pokazal tudi v dohodku in čiststem dohodku obeh delovnih organizacij, ki preskrbujejo Slovenijo z naftnimi derivati.

Obe sta lahko obračunali amortizacijo nad minimalnimi stopnjami, zagotovili osebne dohodke v skladu z rastjo osebnih dohodkov gospodarstva Slovenije, povečali sklad skupne porabe s sredstvi za stanovanjsko izgradnjo vred — pri čemer smo v prejšnjih letih zaostajali — in vnesli v poslovni sklad 456 milijonov dinarjev, kar je 4,3-krat več kot leto poprej.

Na prvi pogled je znesek sredstev za poslovni sklad »res izreden«. V primerjavi z resničnimi potrebami za pokrivanje obvez po samoupravnem sporazumu in za posojilo gospodarsko nezadostno razvitim republikam in pokrajini, sploh pa za potrebe obratnih sredstev in neodložljivih naložb pa daleč premajhen. Naj omenimo samo dve postavki, ki se na strani naložb na novo pojavljata med naložbami, tj. potreba po vlaganju v raziskave nafte in plina, za kar bi potrebovali vsaj dve milijardi letno in 300 milijonov za nakup železniških cistern, s katerimi bi nadomestili tiste, ki si jih je železnica sposodila v tujini, pa jih mora vrniti.

Vsem delavkam SOZD Petrol najboljše želje ob 8. marcu

ZEMELJSKI PLIN

V preskrbi z zemeljskim plinom smo dosegli v letu 1984 nadaljnje lepe uspehe. V Sovjetski zvezi smo nabavili 925 milijonov $N\ m^3$ zemeljskega plina, kar je za dobrih 12 % več kot leto poprej. Potrošnikom v Sloveniji smo predali na merno-regulacijskih postajah 875,5 milijona m^3 , torej rekordno količino, ki je za 11 % večja od realizacije leta 1983 in za 6 % večja od količine, ki je bila predvidena z gospodarskim načrtom za leto 1984.

Lahko rečemo, da smo vse porabnike skozi vse leto tekoče in v celoti oskrbovali. Dobave iz Sovjetske zveze so potekale brez motenj, izjemno dobro se je obneslo podzemeljsko skladiščenje v Avstriji. Z vključitvijo odcepa plinovoda do Tržiča in s pristopom gradnje odcepa proti Škofji Loki so bili oziroma bodo navezani novi porabniki in izvršena zadnja obveza poslovne skupnosti do porabnikov, ki so aktivno pristopili h gazifikaciji Slovenije že v začetku akcije. V letu 1984 so v DO Zemeljski plin opravili obsežna dela pri usklajevanju in usmerjanju bodočih priključkov na plinovod za nove porabnike v Pomurju, Savinjski dolini, Kamniku, Mengšu, Logatcu itd. Z rekonstrukcijo vzhodne merno-regulacijske postaje pri Ceršaku je močno povečana prepustnost sistema.

Opravljen je bilo obsežno študijsko delo v zvezi z iskanjem novega vira zemeljskega plina s poudarkom na Alžiriji in s tem zvezano razreševanje problemov z drugimi interesenti v Jugoslaviji ter s pristojnimi organi v republiki in federaciji, ker razreševanje tega vprašanja presega pristojnosti in realne možnosti DO Zemeljski plin, SOZD in poslovne skupnosti za gazifikacijo Slovenije.

V kreiranju poslovne politike so prevladovala težnje, da bi s

čim večjimi količinami zemeljskega plina in ob čim nižjih možnih cenah za porabnika dosegli tak finančni rezultat, ki bi v končnem izračunu pomenil pozitivno ničlo. Z drugimi besedami, čisti dohodek za poslovni sklad ali povečana amortizacija nad minimalnimi stopnjami naj bi bila tolikšna, da bi skupaj z amortizacijo po obračunskih stopnjah pokrila obveznosti vračila kreditov. Na ta način ne bi bilo potrebno angažirati sredstev, ki se zbirajo pri ISNAP namensko iz vsega gospodarstva, pač pa bi ta sredstva v skladu s sprejeto poslovno politiko, verificirano tudi v pristojnem forumu v republiki, uporabili kot udeležbo nepovratnih sredstev pri razširitvi plinovodnega omrežja, obenem pa dobili dodatne količine in nov vir zemeljskega plina.

Pri praktičnem prilagajanju politike tem izhodiščem je bila skozi vse leto vrsta problemov predvsem zaradi nedorečenega sistema in spreminjanja valutnih tečajev. Tako npr. vse do konca leta 1984 ni bilo znano, ali bo potrebno odplačati glavnice komercialnih kreditov, ki so znesle kar 1,42 milijarde dinarjev. V kalkulacijah cene smo ta znesek vračunali. Z odložitvijo odplačila te obveznosti je bil izkazan ugodnejši rezultat kot je bil načrtovan in tako je bilo omogočeno, da je DO Zemeljski plin lahko oblikovala sredstva za pokrivanje tečajnih razlik v znesku 1,36 milijarde dinarjev v skladu s pravkar sprejetimi novimi predpisi.

Pomembna je ugotovitev, da je bil ugoden finančni rezultat dosežen ob povprečni letni ceni zemeljskega plina, ki je bila v ugodnem razmerju do cen tekočih goriv, ki jih je zemeljski plin nadomestil. Toda stanje bi bilo povsem drugačno, če bi morali v letu 1984 odplačati tudi glavnice za finančne kredite. V tem primeru bi mo-

rali skozi višjo ceno oblikovati višji dohodek, da bi ustvarili večji ostanek čistega dohodka za odplačevanje teh obvez. Ob tem se takoj postavi vprašanje, ali je dobro ali slabo odlagati plačilo glavnice za najete inozemske kredite. Kratek odgovor bi se glasil: Dobro za obračun za leto 1984, prav gotovo pa zelo slabo, ker se obveznosti odlagajo na poznejši čas, ko bodo zaradi gibanja valutnih tečajev izjemno težko finančno breme za celoten plinovodni sistem.

PROIZVODNJA

Proizvodno dejavnost v SOZD sta opravljali Rafinerija v Mariboru in Olma v Ljubljani in obe spadata po obsegu med manjše proizvodne organizacije. Po vrstah proizvodov in tudi po ekonomski učinkovitosti sta obe zanimivi.

V Rafineriji Maribor so fizični obseg proizvodnje povečali v letu 1984 za 13 %, vendar so ostali za 10 % pod planom. Pojavljale so se vse tiste težave, ki so bile tako značilne za vse naftno gospodarstvo Jugoslavije, zlasti v prvem polletju leta. Končni poslovni rezultat za leto 1984 je pozitiven, saj so namenili iz čistega dohodka 34 milijonov dinarjev za poslovni sklad.

V DO Olma so tudi v preteklem letu — kot je pri njih že tradicija — dosegli dobre poslovne uspehe. Skupna proizvodnja po količini je bila v primerjavi z letom poprej manjša skoraj za 4 %, pa v primerjavi z načrtom vendarle skoraj za 2,5 % večja.

Finančni rezultati so bili še boljši, saj so vnesli v poslovni sklad 102 milijona dinarjev. Pri tem velja omeniti, da so v tej delovni organizaciji v letu 1984 opravili obsežno investicijsko delo in so dokončali prvo fazo gradnje nadomestnega proizvodnega objekta.

TRANSPORT

Tudi v Transportu Ilirska Bistrica so v letu 1984 dosegli dobre poslovne rezultate. Povečali so obseg storitev, pri čemer je še zlasti razveseljivo njihovo delo na konvertibilnem tržišču. Uspešno so začeli obnavljati zastarel in po stroških drag voznik park. V teh prizadevanjih sta jih podprli obe delovni organizaciji s področja oskrbe z naftnimi derivati, saj so prišli do skupnega spoznanja, da je prevoz sestavni del oskrbovalne funkcije in da

se morajo materialna sredstva vseh sodelujočih skladno razvijati. Zato so tudi našli pota, da z dogovorjenimi tarifami in z dohodkovnim povezovanjem razrešijo ustrezna vprašanja v zvezi z oblikovanjem in razdeljevanjem dohodka in čistega dohodka. Končni poslovni rezultat je tak, da je v tej delovni organizaciji v celoti pokrit dogovorjeni obseg osebnih dohodkov, sklad skupne porabe in rezervni sklad, povečana je amortizacija nad minimalnimi stopnjami za 65 milijonov dinarjev, žal pa za povečanje poslovnega sklada ni bilo več virov.

GOSTINSTVO

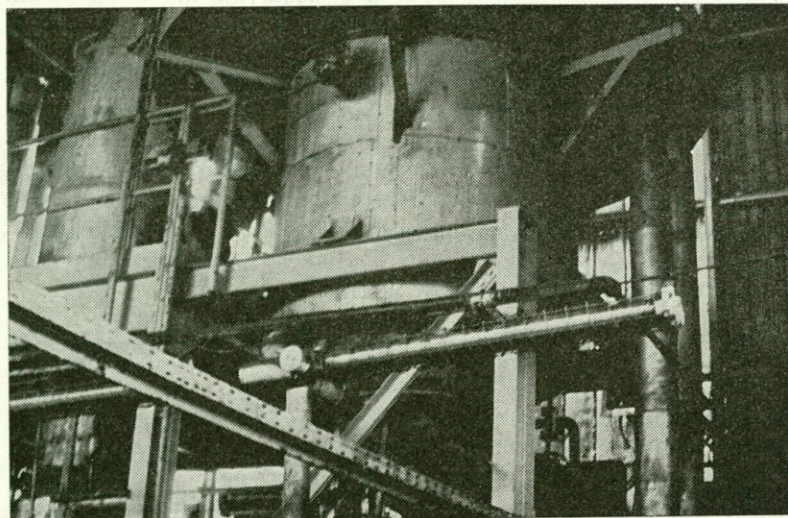
Za gostinsko dejavnost našega tipa, ki je locirana ob cestah in je namenjena potujočemu gostu, leto 1984 ni bilo naklonjeno. Obisk so zmanjševali že prej uvedeni ukrepi kot so polog za prehod preko meje, omejitve porabe bencina, cena bencina in sploh nazadovanje življenjske ravni. Svoje so prispevale v začetku leta omejevalne cene gostinskih storitev. Zato so se morali naši gostinci zares potruditi, da so se tudi v takem položaju ne le izvlekli, temveč celo izboljšali svoj položaj.

Polno razumevanje so našli pri DO Trgovina, s katero imajo skupne lokacije gostinskih objektov in bencinskih servisov in tudi sicer razvito poslovno povezanost. Zato so našli skupni jezik pri delitvi stroškov na skupnih objektih in ustrezne oblike dohodkovnega povezovanja.

Vse to je gostincem omogočilo, da so s čistim dohodkom pokrili dogovorjeni obseg osebnih dohodkov, sklad skupne porabe, rezervne sklade po predpisih in da jim bo ostalo za poslovni sklad v vseh petih temeljnih organizacijah — vse so bile aktivne — 52 milijonov dinarjev.

V tem sestavku smo prikazali najpomembnejše značilnosti in rezultate poslovanja v letu 1984. Žal ni bilo dovolj časa, da bi pripravili primerjave vseh ostalih pokazateljev uspešnosti, kar pa bo nedvomno storjeno v letnih poročilih in obravnavano skupaj z zaključnim računom za leto 1984 ter s programom za leto 1985.

Nazadnje naj ugotovimo, da smo kljub skoraj nepremostljivim težavam, zlasti v prvem polletju leta, preteklo leto še kar v redu gospodarili in da nam to zbuja upanje, da bo tudi letošnje leto uspešno.

Še beseda o samoupravnem sporazumu

V prejšnji številki glasila smo napovedali, da bomo tokrat spregovorili o samoupravnem sporazumu o razporejanju surove nafte in o enakomerni ter pod enakimi pogoji oskrbi trga z naftnimi derivati v letu 1985.

Do dne, ko je bil članek napisan, torej do 25. februarja, samoupravnega sporazuma še niso podpisali, vendar so se toliko sporazumeli, da lahko rečemo, da je treba odpraviti le še nekatera razhajanja in da bo potem v kratkem podpisan. Danes bomo poskusili nakazati nekaj značilnosti samoupravnega sporazuma in vprašanj, ki zahtevajo zaradi različnih interesov največ usklajevanja.

Že ime samoupravni sporazum o razporejanju surove nafte in o enakomerni ter pod enakimi pogoji oskrbi trga z naftnimi derivati pove, da je njegov namen, da bi na njegovi osnovi zagotavljali enakomerno oskrbo vsega jugoslovanskega trga z razpoložljivimi naftnimi derivati. Vemo pa, da so potrebe večje kot količine razpoložljivih derivatov, zato je razumljivo, da je veliko odvisno od tega, kdo razdeli rafinerijam surovo nafto, kakšne naj bodo njihove potrebe v proizvodnji posameznih derivatov — saj je znano, da se proizvodnja derivatov po vrstah ne ujema s potrebami — kakšne naj bodo obveze rafinerij do posameznih preskrbovalnih organizacij, kako naj poslujejo preskrbovalne organizacije, zlasti ko opravljajo svoje aktivnosti na območju več družbenopolitičnih skupnosti. V pogovorih gre za našete in še druge zadeve, od njihove rešitve pa je odvisna dobra oskrba.

Pri razreševanju vprašanj je bilo primarno, ali naj bodo pravice do naftnih derivatov vezane tudi na izpolnjevanje obveznosti, predvsem v izdajanju konvertibilnih deviznih sredstev za uvoz surove nafte s konvertibilnega področja. Žal je tudi v sedanjem samoupravnem sporazumu o tem veliko premalo uveljavljenega, pač pa so po temeljitem dialogu ugotovili, da je sporazum možno doseči na približno enakih izhodiščih in osnovah kot v preteklih treh letih.

Eno ključnih vprašanj je bilo, kako razdeliti razpoložljivo

surovo nafto (domačo, konvertibilno in klirinško) na rafinerije oziroma po kakšnih osnovah naj dobijo rafinerije pravico do nakupa surove nafte. Slovenija je predlagala, naj bi z energetske bilanco SFRJ opredelili pravico republik in pokrajin do razpoložljivih naftnih derivatov, oskrbovalne organizacije naj bi se kot odgovorni nosilci oskrbe opredelili, iz katerih rafinerij se želijo oskrbovati in bi v ta namen sklenile z njimi vse komercialne pogodbe, ki bi bile rafinerijam osnova za pravico do nakupa surove nafte. Toda predloga niso sprejeli. Prav tako niso sprejeli variante nekaterih rafinerij, naj bi bilo gravitirajoče tržišče naftnih derivatov podlaga za pravico do surove nafte. Vendarle so dosegli kompromisno rešitev, da surovo nafto razdelijo rafinerijam po kriterijih — ne po konkretni osnovi — iz samoupravnega sporazuma za leto 1984 in sicer tako, da vsaka rafinerija oziroma rafinerije znotraj sistema, npr. v INI, Naftagasu, Energopetrolu, dobijo enak delež domače in klirinške nafte skupaj in enak delež konvertibilne. To vprašanje je pomembno zlasti zato, ker gre za nabavo različnih kakovosti, po različnih cenah in zato z različnimi ekonomskimi učinki njene predelave.

Na tej podlagi so razdelili tudi bilanciranih 15,1 milijona ton surove nafte, od katerih je 5,5 milijona ton konvertibilne, 5,5 milijona ton klirinške in 4,1 milijona ton domače. Po dolgem usklajevanju na seji izvršnega odbora so podpisniki samoupravnega sporazumevanja sklenili, da bodo dogovorjeno razdelitev spremenili, če se bo med letom izkazalo, da ni mogoče dobiti surove nafte v takih količinah ali odnosih, kot so navedeni, in sicer tako, da za vsako rafinerijo oziroma za rafinerije znotraj sistema obvelja, da dobi enak delež domače in klirinške ter enak delež konvertibilne nafte.

V Petrolu ne vemo, zakaj je taka formulacija v zadnjem besedilu samoupravnega sporazuma izostala in smo ugotovili, da samoupravnega sporazuma v predloženi obliki ne bi mogli sprejeti. Utegnilo bi se namreč primeriti, da bi INA ali Naftagas kot domači proizvajalec

nafte dobil soglasje pristojnih organov za izvoz domače nafte ali derivatov, s čimer bi si pridobil devize za plačevanje dolgov v tujini in da bi zaradi tega trpela preskrba samo tistega območja, ki jih oskrbujejo rafinerije ali sistemi rafinerij, ki so tako dovoljenje dobili, ne glede na to, da je obveznosti za združevanje deviz in druge obveznosti iz samoupravnega sporazuma potrebno izpolnjevati.

Omenili smo podpisnike. Odločno smo vztrajali, da ne smejo biti to le rafinerije in preskrbovalne OZD, ampak tudi proizvajalne organizacije surove nafte. Na ta način bi povečali odgovornost vseh sodelujočih v reprodukcijski verigi in tudi pravice do združenih deviznih sredstev za rezervne dele in repromaterial za pridobivanje nafte, z obveznostmi za dobavo nafte rafinerijam za predelavo v derivate in obveznosti rafinerij za dobavo derivatov preskrbovalnim organizacijam.

Ob pripravljanju sestavka še nismo imeli zatrdila, če bo INA Naftaplin samoupravni sporazum podpisal, medtem ko so se proizvajalne organizacije iz sestava Naftagasa že odločile pozitivno.

Pomembno je bilo tudi vprašanje, kako naj opredelijo pravice preskrbovalnih organizacij do naftnih derivatov iz domačih rafinerij in iz uvoza in kakšne obveznosti jim je treba naložiti za preskrbovanje tržišča, na katerem so doslej delovale. Prevladalo je stališče, naj bodo pravice odmerjene po deležih prodaje derivatov iz povprečja zadnjih treh let, obveznosti pa tudi po povprečju prodaje na posameznih tržiščih družbenopolitičnih skupnosti v zadnjih treh letih.

V tej zvezi doslej še niso dosegli soglasja, ker Makpetrol iz Skopja in Energopetrol iz Sarajeva menita, da za preskrbo v Makedoniji in Bosni in Hercegovini glede na izpad kurilnega olja v letu 1984 to ne bi bilo pravično. Drugi jima dopovedujejo, da so si položaj v preskrbi s kurilnim oljem popravljali tako, da so poleg uveljavljenega sistema zbiranja in delitve deviznih sredstev za izvrševanje samoupravnega sporazuma zbirali dodatne devize gospodarstva za nakup manjkajočih količin mazuta. Tega pa v omenjenih dveh republikah niso tako učinkovito izpeljali. Zadevo bo potrebno še uskladiti, saj je rešitev vprašanj na obeh straneh povezana

s tem, ali so delovne organizacije pripravljene sprejeti samoupravni sporazum ali ne. Če upoštevamo razhajanje med randmanom v rafinerijah in strukturo porabe s strani potrošnikov, bi ob polni preskrbljenosti s surovo nafto nastali viški nekaterih naftnih derivatov.

Podpisniki so se sporazumeli, da bodo take viške izvozili in za polno devizno vrednost uvozili manjkajoče naftne derivate. Rafinerije so predlagale, da prodajo viške organizacijam po domači ceni. Vse negativne razlike, ki bi nastale z uvozom manjkajočih naftnih derivatov, pa bi morale nositi preskrbovalne organizacije same ali jih prevladati na končne porabnike. Preskrbovalne organizacije takega stališča niso mogle sprejeti niti v svojem imenu, niti v imenu porabnikov. Zato predlagajo, da se o vsakokratnih takih izvozno-uvoznih poslih sporazumevajo rafinerije in proizvajalne organizacije ob konkretnih prilikah ter se sproti dogovarjajo o vseh poslih z riziki vred. Pri tem naj poudarimo, da sistemsko ni rešeno, če bo tak izvoz oproščen obveznega izdvajanja deviz za splošne družbene potrebe in uvoz oproščen carinskih dajatev. S samoupravnim sporazumom bo zadovoljivo rešena tudi vrsta zelo razhajajočih se vprašanj in stališč. Omenimo naj zadovoljivo rešitev zagotavljanja dinarskih sredstev in bančnih limitov za dinarsko kreditiranje uvoza surove nafte, odgovornosti in sankcije za podpisnike, ki brez višje sile ne bi izvrševali sprejetih obveznosti itd.

Ob vseh naštetih problemih so sogovorniki uspeli doseči dovolj soglasnosti in so se pripravljali še naprej sporazumevati, tako da lahko pričakujemo, da bo samoupravni sporazum kmalu podpisan.

Iz zapisnika

...Pri pregledu je bilo ugotovljeno, da se med drobnim inventarjem v nasprotju z določili odloka o določitvi stvari opreme, ki se štejejo za drobni inventar (Ur. list SFRJ, št. 6/77, 70/78 in 8/81) vodijo tudi nekatere osnovna sredstva kot npr. pes čuvaj Nero, vrednost 12.000,00 din.

Ob redukcijah zemeljskega plina

Zaradi hudega mraza, ki je pritisnil v letošnjem letu, bi potrebovali porabniki zemeljskega plina 20 % več količin kot normalno, dejansko pa so jih prejeli celo manj kot je bilo določeno po pogodbah. 4. decembra lani je sovjetski dobavitelj zmanjšal dobavo pogodbenih količin, sprva za 8 %, nato vedno za več, tako da smo dobili 15. februarja iz Sovjetske zveze kar 68,9 % manj zemeljskega plina kot je sklenjeno v pogodbi. Razlogi za to zmanjšanje so sicer povsem objektivni, kar pa pri nas problemov z oskrbo popolnoma nič ne zmanjša.

Delavci zemeljskega plina so se redno sestajali s Petrolovimi distributerji tekočih goriv in tistim porabnikom, ki lahko uporabljajo obe vrsti goriv, toliko zmanjšali dobavo zemeljskega plina, da so z njo lahko še shajali. Ostalim so sprva poskušali pošiljati pogodbene količine, ki pa so jih bili sčasoma prisiljeni zmanjšati in v drugi polovici februarja so dobivale nekatere delovne organizacije le polovico s pogodbo sklenjenih količin.

Zmanjšano dobavo iz Sovjetske zveze poskušajo v delovni organizaciji Zemeljski plin delno nadoknaditi z gorivom iz skladišča v Avstriji, obenem pa stalno pozivajo porabnike, naj bolj varčno ravnajo s plinom. Skrbijo tudi, da ne bi ostal kdo popolnoma brez zemeljskega plina in da ga imajo vsi vsaj toliko, da jim ne bi zamrzile naprave, če so že morali nekateri ustaviti proizvodnjo.

Sedanji položaj jasno opozarja, da en sam vir dobav zemeljskega plina ne zagotavlja stalne redne oskrbe, da bi morali imeti še drugega dobavitelja, in da bi morali čim prej zgraditi v Sloveniji skladišče, kakršno smo najeli v Avstriji.

Letni pregled dela »IGD Transport«

Precej številčno članstvo industrijskega gasilskega društva Transport je na občnem zboru 20. februarja pregledalo delo poklicne gasilske enote ter uspešnost gasilske desetine v minulem letu. Iz poročila, ki ga je posredoval predsednik društva Tomo Kakež, je bilo razvidno, da je bilo v letu dni precej storjenega. Med drugim so bile zaključene nekatere investicije, delno je bila rešena strokovna zasedba, usposobljena pa je bila tudi gasilska desetina.

Občni zbor je potrdil tudi program dela za leto 1985. Med najpomembnejšimi nalogami je izdelava stacionarnih požarnovarnostnih naprav, usposobitev nove gasilske desetine, s čimer bi dobili stalno skupino za intervencijo usposobljenih delavcev ter nadaljnje usposabljanje delavcev poklicne enote. Našemu zboru so prisostvovali tudi predstavniki občinske gasilske zveze ter predstavniki nekaterih gasilskih društev občine, s katerimi nenehno sodelujemo.

D. Prosen

Iz DO Trgovina z naftnimi derivati

TOZD Trgovina Nova Gorica

PRODAJO VEČ NAFTE KOT BENCINA

Bencinski servis Nova Gorica I stoji ob cesti proti Anhove-mu in spada med prehodne. Tovorni in avtobusni promet sta močnejša od osebne, zato prodajo na servisu več nafte kot bencina. In ker so imeli nafto tudi v »sušnih« časih, niso izgubili kupcev.

Prodaja bencina je sicer manjša, a poslovodja Emil Testen pravi takole: »Kdor se mora voziti, se pač mora, zato zadnja podražitev ni več izrazito zmanjšala prometa z bencinom. Kupujejo za 500, 1000, ali 2000 dinarjev, sicer pa po prejemu osebnih dohodkov več kot proti koncu meseca. Italijani se pri nas bolj redko pojavijo, a kadar pridejo, do vrha napolnijo rezervoar.«

Tudi zaradi blaga dodatne ponudbe se ne morejo pritoževati, ker ga še zmeraj dokaj dobro spravijo v promet. Namesto posameznikom prodajajo zdaj več na naročilnice in stalo jih je kar precej truda, da so si zagotovili stalne stranke, a »če pozorno spremljamo želje kupcev in imamo vedno na razpolago, kar potrebujejo, potem se vračajo. Pogosto pa zaidemo prav zato v težave, ker dobimo enkrat eno, drugič drugo, nikdar pa ne vsega naročenega. V naši neposredni bližini je trgovina z avtomaterialom, ki bi nam bila lahko konkurenca, vendar imamo s prodajalci dobre odnose in si med seboj celo pomagamo.«

PRODAJALI BODO TUDI AVTOPLIN

Vozniki vse bolj povprašujejo po avtoplinu, vendar ga v novogoriški TOZD nikjer ne prodajajo. Zato so se odločili, da bodo zgradili servis, pa tudi polnilnico jeklenk. Prepričani so, da bodo imeli dovolj domačih kupcev, da pa bodo prihajali tudi Italijani, saj bo črpalka le nekaj kilometrov oddaljena od državne meje.

Načrti so pripravljeni in graditi bi morali že letos. Sicer pa bo to prva gradnja vse od leta 1977, ko so postavili zadnji bencinski servis.

PONOVNO V ŠOLSKIH KLOPEH

Ker nekaj delavcev temeljne organizacije med rednim šolanjem ni zaključilo osemletke, so jim v TOZD omogočili, da zamujeno nadoknadijo ob delu. Večina je z veseljem izkoristila priložnost, nekateri pa so se ustrašili ponovnega učenja in so se mu odpovedali. 16 delavcev, ki je ob delu zaključilo enega, dva ali celo tri razrede, se bo zdaj vključilo v usmerjeno izobraževanje.

To pa v novogoriški TOZD ne bo prva skupina delavcev, ki se je odločila za usmerjeno izobraževanje. 41 prodajalcev, ki niso imeli poklicne šole, je že lani obiskovalo predavanja in 36 jih je tudi opravilo strokovni izpit, ki jim je prinesel diplomu o strokovni usposobljenosti in naziv »specializirani prodajalec, smer nafta in naftni derivati«.

Spomin na izjemno srečanje

S seje izvršnega odbora

Izvršni odbor delegatov podpisnic samoupravnega sporazuma o gazifikaciji SR Slovenije je na prvi letošnji seji pregledal delo in rezultate poslovanja DO Zemeljski plin v preteklem letu in programe dela za naprej. Ugotovil je, da so bile naloge iz sanacijskega programa po zaključnem računu za leto 1983 v letu 1984 realizirane in doseženi pričakovani rezultati. Skladno s sprejetim gospodarskim načrtom se je izvršni odbor opredelil za spremembo cene zemeljskega plina s 1. 3. 1985, kar naj bi zagotovilo pozitiven poslovni rezultat v prvem polletju. Nova cena v višini 52,78 din za kubični meter zemeljskega plina je usklajena s ceno energije iz primerjalnih goriv, ki jih zemeljski plin nadomešča.

Izvršni odbor je ob informaciji o problematiki sedanje in bodoče oskrbe z zemeljskim plinom ponovno opozoril na potrebo po dodatnih količinah zemeljskega plina po možnostih drugega vira. Izkušnje iz letošnje zime kažejo, da je pri dobavi zemeljskega plina samo iz enega vira oskrba slovenskega gospodarstva izpostavljena velikemu tveganju, saj se ob določenih tehničnih okvarah dotok plina lahko bistveno omeji ali celo povsem prekine.

M. D.

Sindikat je povsod prisoten

O DELU OOS NOVOGORIŠKE TEMELJNE ORGANIZACIJE DO TRGOVINA

Člani novogoriške osnovne organizacije sindikata so že dolgo časa aktivni in se redno vključujejo v vse dogajanje svoje temeljne organizacije. Poudariti pa je potrebno tudi njihovo tesno sodelovanje s poslovno enoto debele prodaje, ki ima svoj sedež v Ajdovščini, s katero imajo že ves čas dobre odnose, tako da jim reorganizacijske spremembe v tem pogledu ne bodo prinesle nič novega.

OOS redno sodeluje pri delu delavskega sveta in se vključuje v razprave ob zaključnem računu. Zavzema se za pravice delavcev in daje pobude za topli obrok, prevoz delavcev ter v sodelovanju s komisijo za družbeni standard skrbi za počitnikovanje. Prav tako se vsako leto spomni na upokojece ter

jih povabi na novoletno srečanje, obenem pa skrbi, da je v pred- in posezonskem času zanje prostor v počitniških prikolich.

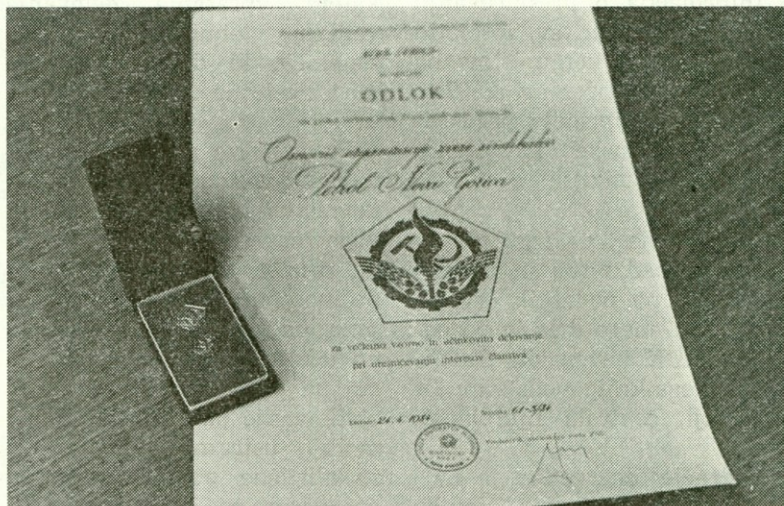
Ker so za dobro sodelovanje delavcev potrebni neposredni stiki, pripravi sindikat srečanje ob zaključnem računu in že tradicionalni piknik s športnim tekmovanjem, na katerem se pomerijo v malem nogometu, skoku v daljino, vleki vrvi, v teku v vrečah, pa v teku z jajci. Zadnji dve leti organizirajo beli smučarski dan, pravzaprav dva dneva, da se lahko zvrstijo delavci obeh izmen, ima pa rekreativen značaj, vendar organizirajo tudi tekmovanje in tisti, ki se najbolj odrežejo, startajo potem na »zveznem« tekmovanju SOZD. V novogoriški temeljni organizaciji je bilo pred časom zelo razvito tudi kegljanje, a ker so prihajali delavci na trening s svojimi avtomobili, so bencinski bo-

ni zavrli to dejavnost. Zdaj jo bodo poskusili spet oživeti, vendar tako, da denarnice igralcev ne bi preveč trpele.

Zadnja akcija, pri kateri je OOS sodelovala, je bila priprava na volitve v samoupravne organe temeljne organizacije, koordinirala je tudi na ravni delovne in sestavljene organi-

zacije. Poleg tega so njeni člani sodelovali še pri delu občinskega sindikalnega sveta.

Uspešno in zavzeto delo novogoriške osnovne organizacije sindikata pa ni ostalo neopaženo. Za aktivnosti v TOZD in na ravni občinskega sindikalnega sveta so prejeli SREBRNI ZNAK SINDIKATA. J. K.

Sklad skupne porabe

Tudi letos smo sredstva sklada skupne porabe oblikovali v skladu z družbenim dogovorom o nalogah pri uresničevanju družbene usmeritve za razporejanje dohodka in čistega dohodka v letu 1985, ki predvideva rast sredstev za osebne dohodke in skupno porabo glede na rezultate gospodarjenja. Delovne organizacije, članice SOZD Petrol, so v preteklem letu dosegle tako rast dohodka, da smo lahko oblikovali sredstva za sklad skupne porabe v maksimalnih zneskih, določenih v pravilniku o oblikovanju in porabi teh sredstev.

V predlogu oblikovanja in delitve sredstev sklada skupne porabe za leto 1985 je nekaj sprememb v primerjavi s predlogom leta 1984. Postavka iz leta 1984 »regres za prehrano« letos ne bo oblikovana več v skladu skupne porabe, temveč jo bomo pokrivali iz materialnih stroškov.

Pri postavkah »regres za letni dopust«, »sredstva za enkratno obdaritev upokojecev«, »sredstva za sindikalno, kulturno in rekreacijsko dejavnost in splošne ter druge potrebe« smo uskladili z delovno organizacijo Istra-benz, saj delavci DO Trgovina in Istra-benz, ki so ob reorganizaciji prešli iz ene delovne organizacije v drugo, ne bi smeli biti prikrajšani pri teh sredstvih.

Zaradi relativno poznega usklajevanja predvsem med DO Trgovina in Istra-benz in zaradi nekaterih potrebnih začasnih rešitev je poslovodni odbor sklenil, da bomo v letu 1985 uskladili pravilnike o oblikovanju sredstev sklada skupne porabe in da bomo v prihodnje oblikovali ta sredstva enotno za vso SOZD ter v skladu z enotnim pravilnikom.

M. L.

Informacija

z 78. seje predsedstva CK ZK Slovenije, na kateri so (7. januarja 1985) govorili o uresničevanju sklepov in usmeritev, sprejetih v zvezi z delovanjem komunistov po problemski konferenci ZK Slovenije o energetiki

Za sejo sta bili pripravljene dve gradivi:

Informacija o uresničevanju sklepov in usmeritev, sprejetih za delovanje komunistov na problemski konferenci ZKS o energetiki (pripravilo predsedstvo problemske konference ZKS o energetiki);

Informacija o izgubah v elektrogospodarstvu in premogovništvu po podatkih organizacij združenega dela in po podatkih SDK (pripravila Služba družbenega knjigovodstva v SR Sloveniji, centrala Ljubljana).

Področje energetike je najpomembnejši del gospodarske infrastrukture in tisti pogoj za skladen gospodarski ter družbeni razvoj, ki lahko usodno vpliva na razvojne tokove in na razvoj proizvodnih sil in samoupravnih družbenoekonomskih odnosov. Zato namen razprave v predsedstvu CK ZK Slovenije ni bil samo preverjanje uresničevanja sklepov in usmeritev, sprejetih na problemski konferenci ZKS o energetiki, ki je bila leta 1983. Zaradi kontinuitete razvoja je potrebno energetiki nameniti posebno pozornost in sproti razčiščevati idejnopolična vprašanja, ki se pojavljajo v zvezi s samoupravno organiziranostjo, uresničevanjem samoupravnih družbenoekonomskih odnosov in razvoja. Razreševanje teh vprašanj je podlaga za večjo učinkovitost komunistov pri nadaljnjem uresničevanju sklepov in usmeritev, sprejetih na problemski konferenci. Ker poleg tega predsedstvo CK ZKJ pripravlja akcijsko konferenco komunistov, ki delajo v ener-

getiki, je predsedstvo CK ZK Slovenije opozorilo tudi na nekatera vprašanja delovanja velikih tehnično-tehnoloških sistemov, ki delujejo na območju celotne države.

Predsedstvo poudarja, da so v elektrogospodarstvu, premogovništvu in v izrabo drugih virov energije vložena ogromna družbena sredstva in zato ne moremo pristajati na spontano, od uporabnikov neodvisno tekočo reprodukcijo in razvoj na področju energetike. V oblikovanje skupnih stališč se morajo ustrezno vključiti vse socialistične subjektivne sile; predvsem pa mora dati pomemben prispevek k mnenju družbenoekonomskih odnosov tudi znanost.

Glede uresničevanja sklepov problemske konference o energetiki predsedstvo ugotavlja, da je bilo težišče delovanja komunistov v energetskem gospodarstvu (poleg skrbi za stalno oskrbo z energijo, ki je bila glede na razmere dobra), predvsem v krepitvi samoupravnih družbenoekonomskih odnosov v energetskem gospodarstvu na podlagi energetskega zakona in družbenega dogovora. Pri usmerjanju tega procesa so bili še zlasti po problemski konferenci nosilci tega procesa predvsem komunisti. Proces poteka v dveh smereh: kot dograjevanje samoupravne organiziranosti in kot urejanje dohodkovnih odnosov, s katerim naj bi okrepili povezanost med posameznimi deli energetike in utrdili položaj delavca v OZD energetike ter uporabnika v samoupravni interesni skupno-

sti. V obdobju po problemski konferenci o energetiki je bila aktivnost komunistov s področja energetske dejavnosti usmerjena predvsem v krepitve samoupravne in dohodkovne povezanosti znotraj posameznih sestavljenih organizacij.

Tako bo proces dokončnega konstituiranja treh sestavljenih organizacij elektrogospodarstva in premogovništva v kratkem končan.

Vsekakor pa ni mogoče mimo tega, da je bil proces predolg, saj je minilo že sedem let, odkar je predsedstvo centralnega komiteja spodbudilo komuniste, da začno urejati odnose v OZD in v energetiki kot celoti. **Tudi v naftno-plinskem gospodarstvu so komunisti dosegli, da je prišlo do preobrazbe samoupravne organiziranosti, kot jo terja zakon o energetskem gospodarstvu, in sicer tako, da sta se bivši delovni organizaciji Petrol in Istra-Benz integrirali v SOZD z enotno organizirano nabavno in prodajno funkcijo.**

Potrebna je tudi kritična ocena doseženih rezultatov v samoupravnih interesnih skupnostih energetike v občinah in republikah. Gre za to, da morajo uporabniki in izvajalci imeti jasen pregled nad delom in rezultati dela, nad oblikovanjem plana energetske bilanc in razvojem. Posebej naj bi se z delovanjem komunistov spodbudilo delovanje občinskih in medobčinskih energetske skupnosti, kjer je potrebno vsebino dela poglobljati in skrbeti za skladno pokrivanje potreb, za komunalno energetiko, za varčevanje z energijo in za razširjanje delegatskih odnosov.

Predsedstvo je sprejelo informacijo predsedstva problemske konference ZKS o energe-

tiki in dosedanje predsedstvo problemske konference pooblastilo, da deluje do uresničitve sklepov. Predsedstvo CK ZKS je izvršnega sekretarja predsedstva CK ZKS za družbeno-ekonomske odnose zadolžilo, da še naprej operativno usklajuje uresničevanje sklepov problemske konference. Komunisti v energetskem gospodarstvu pa naj pri svojem nadaljnjem delu upoštevajo tudi dopolnila in ocene s seje predsedstva CK ZKS. Pri tem je predsedstvo pozvalo komuniste v OZD s področja energetike, naj dosledneje uresničujejo politiko, sprejeto na problemski konferenci in se odločneje spopadajo z določenimi nasprotovanji, lokalizmi in parcialnimi podjetniškimi interesi, ki objektivno niso niti v interesu delavcev, zaposlenih na področju energetike niti ne v interesu celotnega sistema združenega dela, ampak pomenijo zavoro za racionalno gospodarjenje z družbenimi sredstvi na tem področju, ki so minulo delo celotnega združenega dela. Predsedstvo poudarja, da je potrebno bistvene sklepe problemske konference čim hitreje uresničiti. Zlasti je potrebno dokončati dogovorjeno samoupravno organiziranost in jo sprejeti kot dinamično usmeritev, ki terja stalno prilagajanje vsem spoznanjem, ki omogočajo racionalnejšo izrabo družbenih sredstev in za učinkovitejšo gospodarjenje na podlagi usmeritve dolgoročnega programa gospodarske stabilizacije. Predsedstvo poudarja, da je uresničevanje sklepov problemske konference pokazalo, da poleg resnih stabilizacijskih prizadevanj obstajajo tudi idejni tokovi in tendence, ki zavirajo proces uresničevanja nove samoupravne organiziranosti, dohodkovnega povezovanja in usklajevanja interesov med uporabniki in izvajalci v okviru interesnih skupnosti. Pred-

sedstvo ocenjuje, da je zato nujno analizirati delovanje interesnih skupnosti s področja energetike, ustvariti možnosti za njihovo krepitev in samo tedaj, če bi se izkazalo, da je to nujno potrebno, na podlagi analize vplivati na zmanjšanje morebitne preorganiziranosti v skladu z zakonom o združenem delu in programom dolgoročne gospodarske stabilizacije.

Predsedstvo problemske konference je v svoji informaciji poudarilo, da je bila aktivnost komunistov usmerjena predvsem v dograjevanje samoupravne organiziranosti na področju energetike. Akcija za krepitev dohodkovnih odnosov se je okrepila v zadnjem času, ko je bilo bistveno delo v zvezi s sprejemanjem samoupravnega sporazuma o skupnem prihodku. Predsedstvo CK ZKS poudarja, da je potrebno pospešiti uresničevanje trajnih samoupravnih odnosov, ki bodo sloneli na dohodkovnih temeljih. Sedanja praksa na področju razporejanja skupaj ustvarjenega prihodka temelji predvsem na planu oziroma na predvidenih fizičnih kazalcih energetske bilance. Zato ob koncu leta prihaja do prerazporejanja dohodka brez jasnih ekonomskih utemeljitev, včasih tudi na podlagi raznih pritiskov. To ima negativne ekonomske in družbene posledice, saj ne spodbuja delavcev k boljšemu gospodarjenju z družbenimi sredstvi, vloženimi v energetiko. Po drugi strani nedodelani odnosi v samoupravnih interesnih skupnostih ne spodbujajo k učinkovitejšemu varčevanju z energijo, in to tako v široki porabi kot tudi v proizvodnji, saj imamo visoko porabo na enoto proizvoda.

Predsedstvo tudi poudarja, da na področju naftno-plinskega gospodarstva obstaja še vrsta problemov, saj se to go-

spodarstvo obravnava preveč ločeno od proizvodnje, vključevanja v izvoz in od povezovanja s sorodnimi dejavnostmi. V naftno-plinskem gospodarstvu je potrebno hitreje odpravljati lokalizme, razne parcialne in skupinske interese, ki blokirajo razvoj. Ti interesi še vedno otežujejo dograjevanje dohodkovnih odnosov, oblikovanje proizvodno usmerjene razvojne politike, večjo povezanost OZD kot podlago za enakopravnejše sporazumevanje z večjimi energetskimi sistemi v Jugoslaviji in tudi uveljavljanje v izvoz naravnanih zunanjetrgovinskih poslov. Sedanje stanje je hkrati opozorilo, da tudi komunisti težko presegajo idejno naravnost v distribucijo in posamično nastopanje na trgu naftnih derivatov. Vzrok za to so nekateri kadri, pa tudi ekonomska politika v naftno-plinskem gospodarstvu, ki otežuje tesnejše povezovanje v sistemu celotne oskrbe in povezovanje s tistimi gospodarskimi panogami, kjer bi bile povezave smiselne.

Predsedstvo je poudarilo, da je učinkovitejše gospodarjenje v energetiki nujno dosledneje uveljaviti ob upoštevanju ekonomskih zakonitosti in v skladu z dolgoročnim programom gospodarske stabilizacije, da je treba vsebinsko krepiti dohodkovne odnose, zlasti odnose na podlagi skupnega prihodka, okrepiti pa notranjo povezanost delavcev OZD naftno-plinskega gospodarstva ter njihove odnose z delavci OZD v nekaterih vejah gospodarstva.

V Sloveniji smo bili leta 1973 soočeni z resnimi posledicami energetske krize oziroma z razpadom energetskega sistema, ki je nastal kot posledica desetletnega neustreznega in nekontinuiranega vlaganja v energetske zmogljivosti. Zato

je predsedstvo CK ZKS v razpravi širše opozorilo in dalo pobudo za dolgoročneje planiranje v energetiki. S tem bi

ohranili kontinuiteto na tem, za nadaljnji celovit gospodarski razvoj tako pomembnem področju.

»Blagovne« ali »strateške« rezerve

SOZD Petrol je zadolžena za oskrbo SR Slovenije z nafto in naftnimi derivati. Na osnovi planiranih količin iz domačih rafinerij in planiranega uvoza naftnih derivatov za vsak mesec pripravimo bilanco za pokrivanje potreb potrošnikov v SR Sloveniji. Če se pojavi pri posameznem derivatu manjko, kar pomeni, da ne pokrivamo potreb potrošnikov, nam ostane dodatna možna varianta interventni uvoz, ki pa žal ni uresničljiva, saj primanjkujejo devizna sredstva celo za redni uvoz, ali pa sposojanje količin iz zveznih ali republiških rezerv, kar seveda tudi zahteva določen čas.

Z objavo v Uradnem listu SFRJ v mesecu novembru 1984 pa se je postopek sproščanja blagovnih rezerv še zavlekel, kar pomeni, da količine ne prispejo na tržišče takrat, ko bi jih za intervencijo nujno potrebovali, ampak šele takrat, ko je položaj manj kritičen, ali pa celo toliko prepozno, da se stanja ne da več urediti (kar se k sreči do zdaj še ni dogodilo).

Kot primer takšnega stanja, ki nas je pripeljalo do ugotovitve, da zvezne in republiške rezerve dejansko ne služijo namenu, za katerega so bile ustanovljene (zaradi administrativnih predpisov in nepotrebnega dodatnega dela v odnosu posojilodajalec : posojilojemalec), naj navedemo primer pri tekočem naftnem plinu. Postopek za deblokado smo začeli že 4. januarja, kljub polnemu angaži-

ranju pa nismo dosegli nobene pozitivnega premika do konca meseca februarja.

Sprašujemo se, ali je potrebno utečene in dolgotrajne postopke še bolj zapletati in s tem izgubljati čas preko vseh razumnih meja, ali pa bi bilo bolj smotrno, da bi blagovnim rezervam omogočili, da opravljajo funkcijo, za katero so bile ustanovljene.

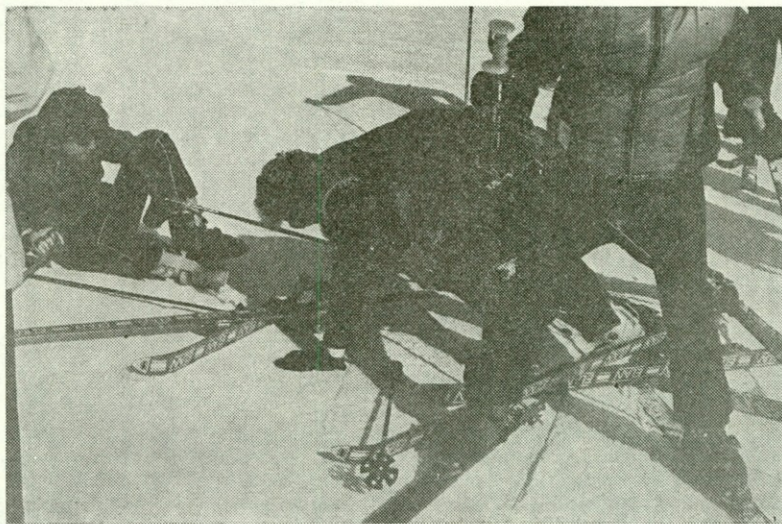
Če pa to niso blagovne rezerve, ampak strateške, je verjetno potrebno o tem obvestiti vse morebitne potencialne koristnike teh rezerv, da se ne bi spuščali v administrativne boje »brez upa zmage«.

K. S.

Zahvala

Iskreno se zahvaljujem vsem sodelavcem, ki so spremili mojega očeta Richarda STIBILJA na njegovi zadnji poti in mu poklonili cvetje.

Jelko Stibilj

Po 35 letih

ali natančneje, po 34 letih in 11 mesecih dela v Petrolu, odhaja Anica CIMERMAN v pokoj

»Pripravljam material za primopredajo, pa niti ne vem natančno, kaj vse moram narediti,« je dejala ob mojem prihodu Anica Cimerman, »ker se prvič ukvarjam s tem.« Seveda, saj človek ne odhaja vsako leto v pokoj, da bi natančno poznal pravila, ki določajo, kaj in na kakšen način je potrebno predati nasledniku. Toda upravnica poslovne enote debele prodaje v Murski Soboti je tako natančna in vestna delavka, da bo raje naredila kaj preveč kot premalo. Zdaj je vse zloženo po mapah in fasciklih, opremljeno s sezname shranjenih dokumentov, najstarejši zapiski o razvoju in poslovanju pa segajo vse do leta 1960. In kot je dejal eden sodelavcev, so podatki, ki jih je pripravljala Anica Cimerman, najpreciznejši in najbolj natančni od vseh, ki jih pri nas (beri — v Petrolu) pripravljajo.

Takrat, leta 1954, ko je prišla v Petrol, so imeli še provizorično pisarno v baraki ter pokrito lopo za masti in olja, bencin pa je bil v železnih sodih. V Mursko Soboto so ga pripeljali v železniških cisternah, iz katerih so ga pretočili v železne sode in ga nato s konjsko vprego prepeljali do skladišča. Tu je bilo treba izpolniti sprejemni list, kar je pomenilo, da je bilo treba za vsak sod — iz ene cisterne so napolnili sto sodov — vpisati 11 števil, Cimermanovi pa sta pri uskladiščenju pomagala dva delavca in nočni čuvaji. Delo je bilo vse prej kot prijetno, saj ga je

bilo treba opravljati pod milim nebom, ne glede na letni čas, vendar ga ni bilo toliko, da bi izpolnilo vse delavnike. Takole se spominja Cimermanova tistih prvih časov — »Ko sem prišla v Petrol, nisem imela kaj delati in bila sem vsa srečna, če je prišla kakšna stranka.« Sicer pa je bil obseg dela na splošno zelo majhen, saj so

imeli npr. šele eno samo ulično črpalko z dvema vrstama goriv. Pozneje se je delo sicer razširjalo, vendar je bil leta 1960 v Murski Soboti mesečni promet še vedno tolikšen kot ga ima danes posamezen bencinski servis. Z leti se je seveda večal, nekako za 15 % letno in gradili so nove bencinske servise, ki jih imajo zdaj 15.

Leta 1954 je bilo zaposlenih 9 delavcev, zdaj združuje dela in naloge čez 90 ljudi. Pogoji za delo so bili na splošno težji, poleg tega ni bilo niti malic ali regresa in o dolžini delovnega časa ni nihče razmišljal.

Zaključil se je takrat, ko je bilo vse postorjeno.

A kako je postala Anica Cimerman upravnica, doslej edina ženska v Petrolu?

Sčasoma se je njeno delo zelo razširilo, delala je vse, urejala administracijo, knjižila kartice, pisala virmane, zaključke, zapisnike, pa še marsikaj. Potem je nekega dne izšel razpis za izpraznjeno mesto upravnika. Po mnenju tedanjega direktorja ženska ne more biti dober vodilni delavec, ker je vedno razpeta med domom in službo in Anica Cimerman sprva tudi sama ni nameravala kandidirati. Toda zadnji dan se je le prijavila in bila izbrana. »Direktor mi je dejal, da bom dobila to mesto, če se ne bi prijavil kakšen izredno dober delavec. Bal se je, da bom premehka in da se bom zjokala, namesto da bi udarila po mizi. No, včasih mi je bilo res tako, da bi zajokala, a sem se vedno pravočasno spomnila na te besede in jok je vedno prešel.«

Potem, ko je bila izbrana za upravnico, nikakor ni hotela razočarati. Ker ni imela »dovolj šol«, je obiskovala razne tečaje in privatne ure ter se učila vse od računovodstva do stenografije. Ni hotela razočarati tistih, ki so ji zaupali mesto upravnice, prav tako pa ni hotela, da bi ji kdo očital, da dela ne zmore in ne zna zato, ker je ženska. Nekateri sodelavci so ji sicer nagajali, vendar delo ni trpelo, vse je potekalo v redu in končno so se tudi nasprotniki naveličali. Seveda pa življenje ni bilo enostavno. Na majhnih skladiščih je manj dela in zato manj ljudi, vendar manj ljudi kot dela. Vsi morajo znati in delati vse, kar pa ni enostavno. Toda ljudje se navadijo na to, da mora biti vse v redu in pravočasno opravljeno. Pa tudi na to, da niso pogosto prosti, niti da nimajo pogosto praznovanj. Proslavljajo le enkrat na leto, ob novem

letu, ko ob pogostitvi pregledajo delo celega leta, vključijo praznovanje jubilarov, dan šoferjev, povabijo pa tudi upokojece.

Že leta 1959, ko so gradili kombinirano skladišče z bencinskim servisom, je bil skladiščni prostor premajhen, pa še za tega so komaj dobili dovoljenje. Neprestano jim je grozilo, da bodo poslovno enoto zaprli, češ da se ne izplača. Treba se je bilo neprestano boriti, tako za obstoj kot za vse, kar so potrebovali novega. V 35 letih, kar je bila Anica Cimerman v Petrolu, je bilo marsikaj narejenega in veliko je prav ona priborila. Zdaj predaja skladišče svojemu nasledniku popolnoma urejeno. Od svojega dela v Petrolu pa se odpravlja s težkim srcem. Sama je takole dejala: »Težko je človeku pri srcu, ko se poslavlja od življenja. Tako pač nekateri čutimo, ko nismo aktivno delali, ko občutimo grenko resnico, da družbi nismo več koristni. Moje delovno mesto v Petrolu, čeprav povezano s številnimi napori in nevšečnostmi, je bilo vendarle moj dom.«

J. K.

GLASILO ENERGOINVEST ODLIKOвано

**z redom zaslug za narod s
srebrno zvezdo**

Predsedstvo SFRJ je ob 30-letnici izhajanja odlikovalo glasilo Energoinvest z redom zaslug za narod s srebrno zvezdo.

V glasilu so objavili številne pomebne članke o naftnem gospodarstvu, zlasti o rafinerijah v Bosanskem Brodu in Modriči, o Energo-petrolu ter tudi o ostalih članicah iz sestave poslovne skupnosti za nafto in kemijo Energoinvesta.

Navdušeno se je lotil učenja

Med tistimi, ki so se odločili, da bodo ob delu zaključili osemletko, je bil tudi Stanislav Grželj z bencinskega servisa v Novi Gorici. Obiskovati je moral en sam razred in dela se je lotil z velikim navdušenjem.

In kako je šlo?

»Poznalo se je, da se dolgo nisem učil, pa tudi starostna razlika med slušatelji je bila precej velika. Nekateri so bili še zelo mladi, medtem ko smo bili drugi nekoliko bolj v letih, a smo se kljub temu dobro razumeli.

Imeli smo okrog sto ur pouka in vse skupaj je zelo hitro minilo. Meni je šlo najtežje pri matematiki in kemiji, sicer sem se moral pa tako vse predmete učiti tudi doma.

Spoznal pa sem še nekaj drugega. Čeprav sem vse življenje precej bral, sem posvečal domači literaturi premalo pozornosti. Bolje bi storil, če bi se odpovedal kakšni tuji knjigi in vzel v roke slovensko.

Sicer pa je potrebno dodati, da je Stanislav Grželj tudi pesnik in da je eno svojih pesmi ustvaril ob zaključku pouka.

PESEM O MODROSTNEM ZOBU

Njim, ki so vztrajali in onim, ki so vzdržali

Nekje v deželi paragrafov nekdo zavpil je STOP — Za vas več mesta ni med nami, dokler modrostni vam ne zrse zob.

Smo usodi se tokov predali, spet prestopili šolski prag, smo ironijo izigrali, da bi nas ne zajel preplah.

Začeli smo kar z zgodovino, o naši borbi za obstoj, kje so se bitke zbojevale, in kdaj je kralj odšel v pokoj.

Nam zemljepis lepote odkriva, spoznanje, da Jadran ni Nil, a mi strokovno ugotovimo, da živi v Jadranu krokodil.

Že paragrafi so pred nami, z njimi cela samouprava, kdor roko dviga, z glavo kima, nikdar ne boli ga glava.

Neutrudno spet besede po razredu nam donijo, iščemo izvor človeka in kako živali se kotijo.

Mlada veda pa kemija v razmišljanje nas sili, alkani, alkeni, alkini, čemu bi nam služili.

x y — + to matematika rešuje, nam nežno šepeta neznanka, enačbe nove narekuje.

Kaj je potencialna sila, to nas fizika uči, navzgor da sili in se dviga, kdor ne verjame, naj molči.

Kdo bo risal, kdo bo pel, zdaj se marsikdo sprašuje, smo večjih rešeni skrbi, za nami je najhuje.

Srečen zdaj je paragraf svoj dobil pečat, dvigne tisti naj roko, ki bi še v šolo hodil rad.

Hvala, tovariš Ivan s Petrola

Bilo je 6. februarja ob pol osmih zvečer, ko sem z avtom obstala na avtocesti malo pred Vrhniko. Zmanjkalo je goriva. Uspela sem ustaviti eno od vozil, ki so drvela mimo mene in tako sem se znašla pred Petrolovim bencinskim servisom na Vrhniku. Prodajalec Ivan je bil že zaprl, saj je njegov delovni dan potekel že ob sedmih zvečer in sedel na kolo, da bi se odpeljal domov.

»Tovariš, dva otroka imam v avtu, ki stoji na avtocesti, za božjo voljo, pomagajte mi,« sem ga zaustavila.

Možakar je odložil kolo, me vprašal, če imam kakšno posodo in ker je nisem imela, brez kančka jeze dodal: »To bo pa bolj težko. Treba bo prebrskati kontejner za odpadke in poiskati plastično steklenico.«

Odklenil je trgovino, potem še kontejner in črpalko, da mi je končno nalil odrešilni bencin. Lahko bi me bil po birokratsko zavrnil, češ da je delovni čas že odbil, tako kot storijo marsikje drugod. Toda Ivan z Vrhnike je ravnal človeško in mi na koncu še zaželel, da bi čimprej ustavil kdo, ki je namenjen proti Postojni.

Prisrčna vam hvala, Ivan!

Albina Podbevšek
Ljubljana

Šrake v Kranjski gori

V našem največjem in najlepšem zimskošportnem središču je ostala kopica Transportovcev brez odgovora na vprašanje: »Kje je moj klobuk?«

V čudovitem sončnem dnevu, na snegu, posutem z neštetimi barvami različnih pripadnosti, krajev in dežel, je med skoraj 400 udeleženci Petrolovega dne izredno pozornost vzbudil klobuk. Takoj se je pri mnogih prisotnih porodila neustavljiva želja, priti do klobuka na dovoljen ali nedovoljen način. In dokler so tako klobuki menjavali lastnike, so Transportovci pobirali medalje. Kasneje so se mnogi morali sprijazniti s tem, da so odšli s srečanja z eno zlato, dve srebrnima in eno bronasto medaljo in brez desetih klobukov. Tega nikakor ni kriv organizator, ki je pripravil izredno srečanje. Škoda le, da ves

»cirkus« traja samo en dan, tako da smo se uspeli le bežno srečati z nekaterimi sodelavci, znanci in prijatelji.

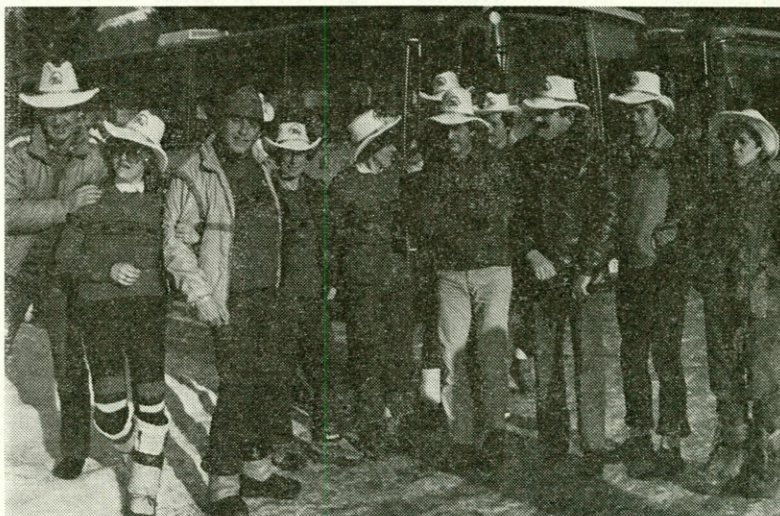
In za konec:

Vsako dosedanje srečanje na Petrolovem smučarskem dnevu je bilo izjemno doživetje. Morda je kdaj organizatorjem ponagajalo vreme, ali pa je bilo premalo snega, vedno pa je bilo zelo lepo. A če bi jaz odločal, bi se vedno srečevali le v Kranjski gori. S tem bi se tudi mi Transportovci rešili organizacije Petrolovega smučarskega dne, ki nas čaka v prihodnjih letih.

D. Prosen

Opravičilo

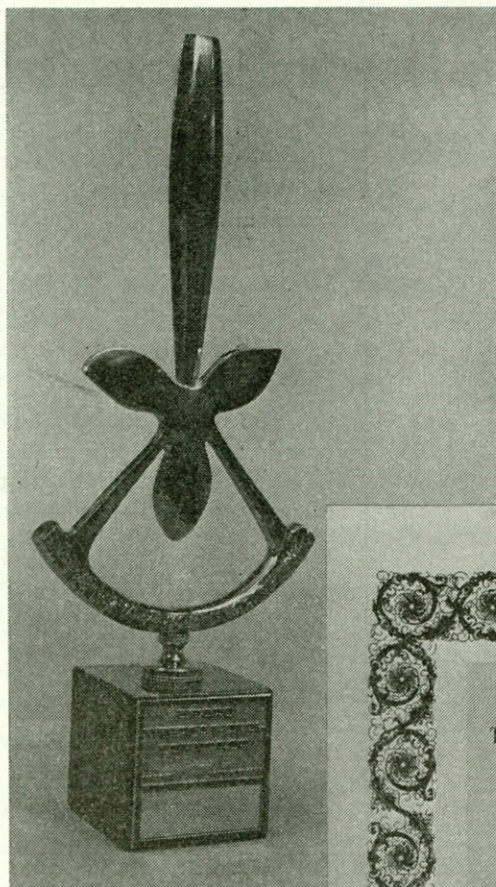
V imenu tiskarskega škrata se opravičujemo tovarišu Jožetu Sušniku, ker je v zahvali, ki so nam jo poslali njegovi malčki, izostala poslovna enota Zalog, čeprav so njeni delavci tudi med tistimi, ki so mladi družini priskočili na pomoč.

V Sovjetski zvezi proizvedli manj nafte

V Sovjetski zvezi so proizvedli v letu 1984 615,5 milijona ton nafte, kar je za 500.000 ton manj kot leto poprej, obenem pa pomeni ta količina 21,8 odstotka svetovne proizvodnje.

Ostale države vzhodne Evrope so udeležene v svetovni proizvodnji le s 3,3 odstotka. Na prvem mestu moramo omeniti med njimi Romunijo, ki že nekaj let načrpa po 12 milijonov ton.

S TISKOVNE KONFERENCE

Nagrada »Mednarodna trgovina«, ki jo je dobila delovna organizacija Transport Ilirska Bistrica od ustanove Edico in iz Madrida, je bila povod za tiskovno konferenco, ki so jo sklicali v prostorih svoje delovne organizacije, udeležili pa so se skoraj vsi povabljeni novinarji in tudi televizija.

Vodilni delavci TIB so spregovorili najprej o nagradi, nato pa na kratko podali zgodovino delovne organizacije ter seznanili goste o tekočih problemih. Tudi novinarji so bili dokaž zgovorni in postavili številna vprašanja in na vse tudi dobili odgovore.

Preventiva ali aktivni oddih

Sindikalna organizacija DO Transport Ilirska Bistrica se je odločila, da bo v letu 1985 poslala nekatere svoje delavce na delovno terapijo oziroma medicinsko rekreacijo v toplice.

Naša socialna služba je poslala dopise v razne kraje z namenom, da bi dobili čim več ponudb in raznovrstnih programov dela ter bi se tako lažje odločili za terapijo, s katero bi dosegli zaželeni cilj.

Svoje ponudbe so nam posredovale Čateške Toplice, Dolenjske Toplice, Rogaska Slatina, Šmarješke Toplice, Atomске in Moravske Toplice.

Navedene aranžmaje z možnostjo preventivnega zdravljenja oziroma aktivnega oddiha

smo predstavili sindikalni konferenci v DO Transport Ilirska Bistrica. Ta se je odločila za 7-dnevni program zdravstvenih storitev, ki obsega prvi zdravniški pregled, 5 asistiranih vaj v bazenu, 5 asistiranih vaj v trim kabinetu, 2-krat obsevanje, 3-krat podvodno ali suho masažo, kopanje v odprtih bazenih.

Delavcu nudijo poleg penzijskih storitev tudi najosnovnejše zdravstvene storitve. To je koristno in potrebno predvsem iz naslednjih razlogov:

delavec ni prepuščen samemu sebi, omogočeno mu je organizirano zdravljenje na osnovi predpisane terapije zdraviliškega zdravnika,

ves čas bivanja je pod neposredno zdravstveno kontrolo, možno je spremljanje njegovega zdravstvenega stanja tako v samem zdravilišču kot v njegovi delovni organizaciji in primerjati odsotnost z dela pred in po zdravljenju.

Zdravilišče v Atomskih Toplicah v Podčetrtku koristijo za zdravljenje:

revmatičnih obolenj, kožnih, nevroloških bolezni, bolezni ožilja, stanja po operativnih posegih, poškodbah lokomotornega aparata s funkcionalno

prizadetostjo, po poškodbah in operacijah perifernega živčevja.

V marcu bomo poslali na preventivno zdravljenje oziroma aktivni oddih 12 naših delavcev iz TOZ Tovorni promet, TOZD Avtoservis in DS skupnih služb.

Vsem udeležencem želimo, da bi čimbolj koristno preživeli odmerjeni termin.

Kakšni bodo rezultati tega obiska v zdravilišču, bomo pa ugotavljali pozneje.

L. B.

» kategorije v pogodbi
redelivi, da je dohodki
be »

n času vrnjeno.
je v skupnem delu
ori delave

» delitev dohodka kot
amoupravni odnos
za z delom in z družin
moramo zaradi dv

IZ DRUGIH DELOVNIH ORGANIZACIJ

ohodek ji pomeni č. druž. v je zaslu- družbenih del. sp (vel) tve
■ druž. v je zaslu- družbenih del. sp (vel) tve
v enimi sreče njenega dela. mi t- dohodka, ki ga ogle o
žbene lastnin. Doga in ta dohodka, ki ga ogle o
žben interes. Doga in ta dohodka, ki ga ogle o
žbeni obliki in ta dohodka, ki ga ogle o
u nove vrednosti v r

NOV PROIZVOD — ETILEN DIKLORID

INA — Petrokemija Omišalj je začela proizvajati etilen diklorid, ki je osnovna surovina za proizvodnjo vinilklorid-monomera.

Če bi izkoristili vse svoje kapacitete, bi letno proizvedli 150.000 ton etilen diklorida in če bi iz drugih virov preskrbeli še 160.000 ton, bi lahko proizvedli letno 200.000 ton vinil-klorid-monomera.

KOLIKO NAFTE SO PREDELALE NAŠE RAFINERIJE V LETU 1984

Vse jugoslovanske rafinerije so predelale lani 13,792.000 ton nafte, največji del v reški rafineriji (3,371.000 ton), nekaj manj (3,216.000 ton) v Pančevu, nato sledijo Sisak (2,658.000 ton), Bosanski Brod (1,830.000 ton), Skopje (1,220.000 ton), Novi Sad (1,150.000 ton) in kot zadnja Lendava s 347.000 tonami predelane nafte.

Pa si oglejmo še kapacitete naših rafinerij.

Vse skupaj lahko predelajo 28,450.000 ton, od tega reška rafinerija 8,000.000 ton, v Sisku

REŠITEV KRIŽANKE ŠT. 2

podlistek, obvestilo, pristanek, ranarstvo, omara, at, VB, IT, Aneta, Kos, ld, Minos, Robert, Ezop, es, Hodža, Titov Drvar, AC, Adelaide, sla, Oto, ukladli avto, OD, anioni, Res-sel, trtica.

6,700.000 ton, Pančevu 5,500.000 ton, Novem Sadu 3,050.000 ton, v Skopju 2,500.000 ton, Bosanskem Brodu 2,100.000 ton in v Lendavi 600.000 ton. To pomeni, da so bile jugoslovanske rafinerije v lanskem letu izkoriščene 48,48 odstotno.

Z ZDRUŽENIMI SREDSTVI DO NOVIH PROIZVODOV

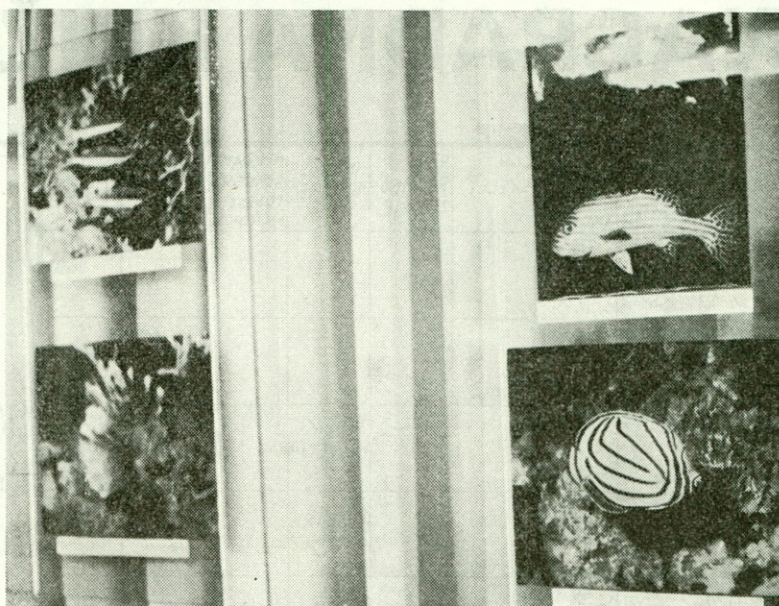
V rafineriji Modriča predvidevajo, da bodo v letošnjem letu proizvedli 79.460 ton raznih proizvodov — maziv, posebnih olj, parafina ter prodali od tega na domačem tržišču 64.260 ton, ostalo, 15.200 ton pa v tujini.

Ob tem bodo posvetili posebno pozornost združevanju sredstev z domačimi porabniki, kar naj bi pripomoglo, da bi izdelovali nove proizvode — olja in maziva, ki jih moramo zdaj še uvažati.

Zaenkrat se dogovarjajo z izdelovalci transformatorjev za transformatorsko olje, s Plivo za bela medicinska olja in s Chromosom za procesna olja.

JUGOSLAVIJA NA PETEM MESTU

Jugoslavija načrpa letno 4 milijone ton nafte in se s to svojo proizvodnjo uvršča v Evropi na peto mesto za Veliko Britanijo — 125 milijonov ton, Norveško — 34,5 milijona ton, Romunijo — 12 milijonov ton in Zvezno republiko Nemčijo — 4,1 milijona ton.

Privlačna razstava za ljubitelje fotografije, pa skomine za ljubitelje morskih globin — razstava v Galeriji Zemeljski plin

Kuhar priporoča

SOJINI ZREZKI

10 dkg zmlete soje
15 dkg ovsenih kosmičev
30 dkg sladkega zelja
3 jajca
čebula, peteršilj, česen, ma-
jaron, muškatni orešek, sol,
poper, maščoba za pečenje.

Sladko zelje zrežemo ali zmeljemo, na maščobi zarumemo čebulo, dodamo česen in peteršilj, zmleto sojo, zelje in pražimo. Primešamo ovsene kosmiče surove in ostale dodatke. Oblikujemo zrezke in jih pečemo na vroči maščobi.

SOJIN NAMAZ Z RIBAMI

20 dkg sojinega pireja
1 manjša čebula
rdeča paprika
2 žlici gorčice
ščepek kumine
2 žlici kisle smetane
sol, kisla kumarica
1 žlica majoneze
1 konzerva sardin
1 jajce — trdo kuhano

Stlačeni soji dodamo drobno zrezano kisko kumarico, drobno zrezano čebulo, zrezano kumino in ostale dodatke. Sardine stlačimo in primešamo.

Z namazom premažemo kruhove rezine, jih obložimo z rezino trdo kuhanega jajca, rezino šunke in okrasimo z majonezo.

Dopisujte
v glasilo PETROL!

